

Fondator: Gheorghe Doran

Cenăzeanul

Periodic de opinie și informare socio-culturală • Anul XIX (2012) nr. 4

Foto: Lucian Oprea

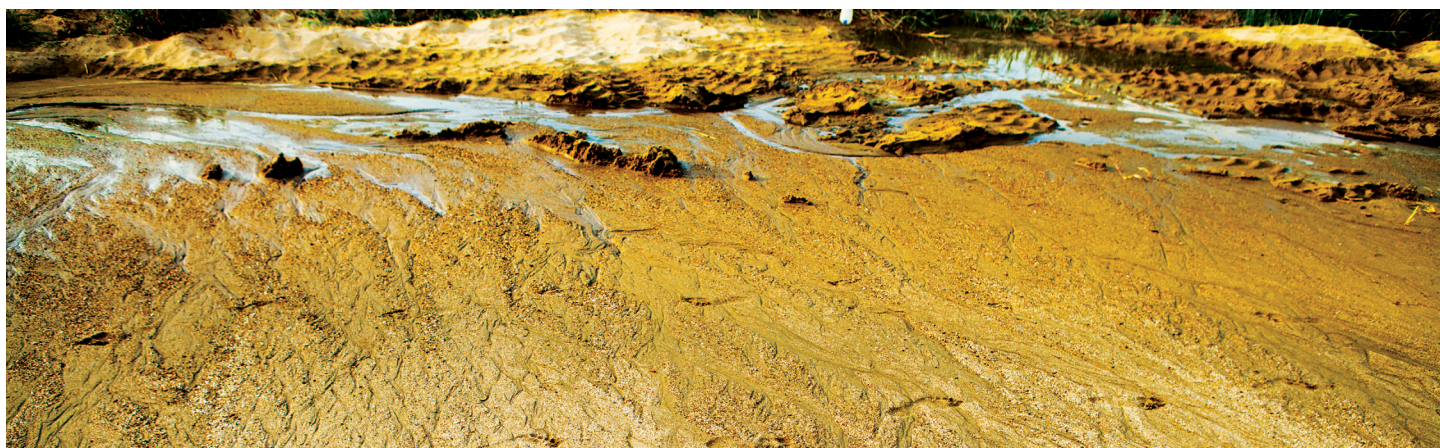
Mureșul la Cenad

Stema germanilor cenăzeni (pag. 6)

Din cuprinsul acestui număr:

- Despre suferință
- A fi politician la sat
- Hotărâri ale Consiliului Local al comunei Cenad
- Statutul comunei Cenad
- Stema germanilor cenăzeni
- Lunca Mureșului sau cum ne batem joc de noi înșine...
- Final prolific
- Cercul de pictură
- Copilăria... un paradis (aproape) pierdut
- Un om și un loc
- Sfaturi de sezon pentru gospodarii cenăzeni
- Pelerinaj la Locurile Sfinte (II)
- Viața Sfântului Gerard de Cenad

Despre suferință

Este foarte adevărat că unele dintre cele mai neplăcute experiențe prin care trecem prin viață sunt boala și moartea. Într-un fel sau altul, ne întâlnim cu ele ori cât de mult am dori să le ocolim.

Nenumărați medici și asistenți fac eforturi supraomenești pentru ca cel puțin o perioadă mai lungă sau mai scurtă să le îndepărteze pe acestea din viața noastră.

Cu toate acestea, spitalele și cimitirele sunt locuri prin care adesea trecem. În timpul activității publice și Isus s-a întâlnit cu bolnavi pe care i-a vindecat și, în câteva situații, a înviat morți.

Mulți îi reproșează lui Dumnezeu că viața este plină de suferință datorită răului fizic și moral, mulți dintre aceștia își întorc fața de la divinitate, ce fel de Dumnezeu este acela care pune asemenea poveri asupra existenței noastre.

Dacă ar putea vindeca de ce nu o face, ce fel de tată iubitor este? Astfel, de pe cerul vieții noastre cad stelele credinței și speranței, susțin unii.

Alții se resemnează și, în loc să se răzvrătească, se predau, primesc boala și moartea ca și parteneri de drum ai existenței noastre. Trebuie să luăm la cunoștință că viața noastră este sortită trecerii. Omul înțelept se gândește numai la lucrurile și întâmplările bune și plăcute în viață.

Am citit despre un om mai în vârstă care era foarte bolnav și, după mulți ani de suferință, a acceptat să se ocupe de un tânăr, l-a învățat tot ceea ce a știut el, astfel acesta, într-un timp scurt, s-a remarcat în fața prietenilor și cunoștințelor prin abilitățile sale. Acest suferind astfel a conceput că ceea ce el a știut va trăi mai departe prin acel tânăr. Nu se întristează de soarta lui, bucuria dăinuirii lui este mult mai mare.

Cineva a spus, aceea ar fi adevărata mântuire, adevăratul triumf al lui Cristos dacă ar dispărea orice rău, orice boală din viața noastră. Știu că așa nu se va întâmpla, boala nu a dispărut din viața noastră și dintre morți nu a înviat decât El. Profețiile spun însă că Isus a luat asupra Sa bolile, rănilor, suferințele noastre, pentru ca

prin aceasta să ne dăruiască vindecarea spirituală. Toată Puterea și dragostea lui Dumnezeu sunt prezente în viața noastră doar pe plan spiritual și aceasta datorită pericolului dorinței omului de a fi propriu său Dumnezeu, nesupunerii și plăcerilor vieții.

Nu a schimbat natura umană, nu ne-a eliberat de suferință, dar ne-a învățat că suferința este o modalitate de a ne căi de păcate.

Un călugăr bolnav a mers în deșert și la căutat pe pusnicul despre care auzise că poate să vindece orice boală. I-a povestit acestuia despre ce suferă și l-a rugat să-l vindece. Pustnicul l-a privit îndelung pe călugăr și i-a spus: Prietene tu-mi ceri ceva ce este folositor sufletului tău. Gândește-te, așa cum apa și săpunul curăță trupul, tot așa și suferința îți curăță sufletul, sau gândește-te la păsările care coboară pe flori. Acestea o fac nu să le miroase, ci să le curețe de insecte.

Este adevărat și faptul că pe mulți oameni boala sau întâlnirea cu moartea i-au făcut să se oprească de la drumul care duce la pierzanie și l-au descoperit pe Dumnezeu.

O mamă, un copil sau un tată bolnav se roagă lui Dumnezeu să-i ajute, asta facem noi, creștinii, dar nu trebuie să ne întoarcem fața de la El atunci când nu ne îndeplinește dorințele.

Putem să fim siguri că dacă cerem vindecarea sufletească, spirituală, aceasta se va îndeplini, pe drumul vieții pe care ne ducem cu toții crucea nu sunt numai spini, vom avea parte și de frumusețea trandafirilor. Să ne uităm la sfinții care au acceptat suferința, răbdarea trebuie să fie ceva de care nu trebuie să uităm, prin suferință au devenit și ei asemenea lui Isus care a suferit pentru noi.

Merită să urmărim exemplul lor?

Învăță-mă Doamne să cred și să iubesc ori cât de mult rău și ori cât de multă suferință ar fi în lume.

Învăță-mă să cred în Tine și în victoria finală a binelui.

Sunt un om căruia s-ar putea să-i fie frică sau poate să cadă, prinde-mă cu mâna ta Dumnezeiască.

Știu să tremur, știu să plâng, iartă-mă!

Tu, care le știi și le stăpânești pe toate și ai fost smerit în suferință pentru că ai servit binele, învață-mă să sufăr precum Tu ai suferit.

Chiar dacă nu înțeleg, de ce să accept încercările vieții. Amin.

Pr. Dan Groza
Paroh romano-catolic

**Publicație realizată cu sprijinul Consiliului Local Cenad
și al Primăriei comunei Cenad, județul Timiș (www.cenad.ro)**

**Colegiul de redacție: Gheorghe Anuichi, Dușan Baiski, Slavka Bojin, Dorin Dronca, Fodor Francisc,
Dan Groza, Gheorghe Ivașcu, Miroslav Marianuț, Milenco Iancov, Lucian Oprea, Ion Savu**

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor revine exclusiv autorilor.

Materialele se pot trimite prin e-mail: redactia.cenazeanel@gmail.com Anonimele nu se iau în considerare.

Tipografia ArtPress, str. Cermena 1, Timișoara 300110, tel. 0256 293 809, fax 0256 293 975.

ISSN 1222-5843

A fi politician la sat

Visez uneori cartierul Satu-Nou din Cenad, unde am crescut. Și se face că ulița copilăriei mele, ulița vocurilor, are acum asfalt, linie de tramvai și blocuri-turn. Desigur, e de preferat să ne ducem morții la groapă chiar și pe bițiclu, decât să ne trezim la Cenad cu pagode sau zgârie-nori. Numai că vremurile și trendurile nu ne-ntreabă de sănătate. De vise, de coșmaruri. Poate doar de speranțe. Câte ceva mai depinde și de noi.

Păreră mea despre politică e ceva ce ține de mine însumi. Însă avantajul meu este că nu sunt în niciun fel implicat politic. Nu trăiesc la Cenad, ca atare nu sunt nici dator cuiva, nici legat de vreun partid sau politician. Altfel spus, sunt rupt de realitatea locală, care pentru mine e diferită de cea de la Timișoara, fiindcă trăiesc în capitala Banatului și doar aici simt efectiv pulsul cetății. Dar trebuie să vă mărturisesc faptul că, după ce am studiat vreo 40.000 de documente de la Arhivele Naționale, pentru a găsi câte ceva despre Cenad, am ajuns la zicala „Omul sfințește locul”. Nu are importanță unde s-a născut, de unde a venit etc., ci ceea ce face pentru cei din jurul său. Din nefericire pentru aleșii locali, tocmai ei sunt cei care suportă primii laudele sau sudalmele concetățenilor, iar adevărații beneficiari ai sistemului, cei de la județ sau parlament, sunt scutiți de contactul „neprotejat” cu alegătorii. Aceștia din urmă se bucură chiar la podea fiind.

Desigur, prin natura sa, omul este un leneș (să mă scuze cenăzenii), iar memoria este scurtă. Omul trăiește în prezent și judecă pe termen scurt. Nu ține minte ceea ce ai făcut pentru el sau ceea ce i-ai dat. Ci doar că n-ai făcut ori că nu i-ai dat. Cotidianul îl copleșește. Iar dacă și-a băut cerneala pe când era în clasele primare, e și mai jalnic. Numai că actul democratic nu întreabă de pregătire, ci de dreptul de a alege și de a fi ales. Cei cu drept de vot aleg. După capul (pregătirea civică a) lor.

În concluzie, a fi politician la sat este o piatră de moară la gâtul celor care se iau la trântă cu destinul. Electorii astăzi te aclamă, mâine te suduie. Totul în funcție de piramida existențială. Întâi necesitățile fundamentale și abia la urmă Eu-l.

Revista locală „Cenăzeanul” nu este implicată politic. Ca editor, am acceptat preluarea revistei tocmai pe acest considerent. Ceea ce contează este continuitatea în slujba comunității. Așa cum trebuie să fie toți politicienii. Care trec. Dar ceea ce au realizat rămâne. Cu toții suntem judecați după ceea ce rămâne.

Sarcină grea pentru noii aleși din Cenad, indiferent de culoarea lor politică. Vreme de patru ani, pentru ei ulițele pot fi generos de largi, dar câteodată al naibii de strâmte. Cenăzeanul (locuitorul) iartă, dar nu uită. Sper că aleșii au fost aleși în cunoștință de cauză. Iar cei care vor ajunge la județ sau chiar în Capitală vor rămâne tot cenăzeni. Indiferent de culoarea politică. Bucurați-vă pentru ceea ce credeți că merită să vă bucurați, dar nu uitați, alegători și aleși deopotrivă, că viața și istoria vă vor taxa pe măsură.

Dușan Baiski

Hotărâri ale Consiliului Local al comunei Cenad

De la precedenta apariție a revistei „Cenăzeanul” și până la predarea la tipar a numărului de față, Consiliul Local a aprobat următoarele hotărâri:

Hotărârea nr. 7/2 iulie 2012 privind aprobarea Statutului comunei Cenad;

Hotărârea nr. 8/2012 privind aprobarea aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Local Cenad;

Hotărârea nr. 9/2 iulie 2012 privind aprobarea prelungirii scrisorii de garantare de la F.N.G.C.I.M.M. S.A. I.F.N.;

Hotărârea nr. 10/2012 privind rectificarea bugetului local Varianta a IV-a;

Hotărârea nr. 11/2 iulie 2012 privind vânzarea terenurilor proprietatea privată a comunei Cenad aferent case-lor cumpărate de proprietari în baza Legii nr.112/1995;

Hotărârea nr. 12/2 iulie 2012 privind trecerea în proprietatea privată a comunei a unor terenuri;

Hotărârea nr. 13/2 iulie 2012 privind rectificarea bugetului local Varianta a V-a.

Facem precizarea că documentele în cauză se pot consulta pe larg fie la sediul Primăriei Cenad, fie pe site-ul oficial al instituției: www.cenad.ro.

Miroslav Marianuț

Statutul comunei Cenad¹

CAPITOLUL I - Date geografice

1.1. Asezare geografică.

Comuna Cenad este situată în partea de nord-vest a județului Timiș, învecinându-se la nord, prin granița naturală (râul Mureș), cu Ungaria, la vest cu comunele Beba Veche și Dudeștii Vechi, la sud-est cu orașul Sănnicolau Mare.

Teritoriul cuprinde localitatea de reședință, fără niciun sat aparținător.

1.2. Suprafața

Suprafața comunei este de 8.491 ha, din care:

- teren agricol 7.383 ha;
- teren neagricol 1.108 ha.

1.3. Relieful.

Teritoriul comunei este în întregime câmpie, cu pantă redusă pe direcția sud-vest. Aparținând zonei de câmpie a

¹ Adoptat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 7/2 iulie 2012.

domeniului panonic, formațiunile de ramură și fundament se întâlnesc la mari adâncimi și sunt șisturi cristaline și roci eruptive. Formațiunile sedimentare de suprafață și adâncime cuprind: nisipuri, pietriș și argile.

Teritoriul potențial dispune și de rezerve de hidrocarburi lichide și de apă geotermală. În partea de nord a comunei, curge râul Mureș.

1.4. Clima.

Clima este temperat continentală, moderată, cu influențe mediteraneene, mai ales vara.

În timpul primăverii și începutul verii, sunt dominante masele de aer temperat-oceanice, cu precipitații abundente. În cursul anului, predomină masele de aer maritime din vest, cu umiditate suficientă.

Ștrand la Mureș. Colecția foto: Lieselott Bender.

Temperatura medie anuală este de 10,9^o C. Luna cea mai caldă este iulie, cu temperatura medie de 20,9^o C, iar cea mai rece este ianuarie, cu temperatura medie de -1,4^o C.

Temperatura medie iarnă este pozitivă, de 0,4^o C, și pe întreg sezonul rece este de 3° C.

Temperaturi extreme s-au înregistrat la 20 august 1946, de 41,5^o C, și la 24 ianuarie 1963, de -33,6^o C.

Cele mai multe zile de îngheț sunt în luna ianuarie.

Cantitatea medie anuală de precipitații atmosferice este cuprinsă între 700-750 litri/mp. Ploile lunii iunie reprezintă 17% din cantitatea anuală, în întreaga vară precipitațiile însumând 32%, iar cele de iarnă 19%.

Frecvența lunară a vânturilor este din vest-est 19,2%, și nord-sud 19,4%.

1.5. Resurse naturale

Teritoriul comunei dispune în subsol de hidrocarburi lichide și apă geotermală.

Solul oferă condiții favorabile pentru cultura plantelor agricole, în principal a cerealelor, a plantelor tehnice și furajare și pomicultură.

1.6. Zonele protejate și monumente ale naturii.

Zona naturală protejată, de interes național, este Pădurea Cenad și zona dintre dig și Mureș - Parcul Natural Lunca Mureșului.

CAPITOLUL 2 - Date istorice

Comuna este atestată documentar încă din epoca bronzului, cum reiese din datele mai multor culturi: Starčevo-Criș, Vinča, Tisa și altele.

Între anii 1000-1030, este reședința voievodatului român Ahtum.

În anul 1028, este schimbată denumirea din Morisena în Cenad.

În anul 1701, este dăruită cetatea Cenadului și pe fundația cetății locuitorii construiesc comuna Cenad.

În anul 1781, se face divizarea Cenadului în două comune și anume: Cenadul Sârbesc și Cenadul German.

În anul 1858, comunele se reunesc, Cenadul fiind socotit orașel de câmpie. În anul 1859, revine din nou la denumirea de comună avută anterior.

În anul 1911, își schimbă denumirea din Cenadul Sârbesc în Cenadul Mare și din Cenadul German în Cenadul Vechi.

CAPITOLUL 3 – Populația comunei

Populația comunei la 31 decembrie 2011, conform Recensământului populației și locuințelor, este de 4.042 de locuitori, din care 1.980 de bărbați și 2.062 de femei.

Pe naționalități: români 2674, rromi 534, maghiari 519, sârbi 267, germani 24, bulgari 14, ucraineni 4, slovaci 1, ruși-lipoveni 1, croați 1, italieni 1, polonezi 1, alte etnii 1.

După religie: ortodoxă (români și sârbi) – 2.855, romano-catolică - 757, greco-catolică - 259, penticostală - 97, baptistă - 29, adventistă - 15, reformată - 13, altă religie - 17.

CAPITOLUL 4 - Organizarea administrativ-teritorială

Comuna Cenad este unitate administrativ-teritorială organizată în temeiul principiilor descentralizării, autonomiei locale, deconcentrării serviciilor publice, legalității și consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale.

Autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în comună sunt:

- consiliul local, ca autoritate deliberativă.
- primarul, ca autoritate executivă.

Primarul, viceprimarul, secretarul unității administrativ-teritoriale și aparatul de specialitate al primarului constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită primăria comunei, care duce la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

Conform prevederilor Legii nr. 351/2001 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național, secțiunea IV – Rețeaua de localități, comuna Cenad este de RANGUL IV.

Sediul primăriei și consiliului local - în clădirea din Cenad nr. 652.

Data constituirii consiliului local: 25 iunie 2012.

Configurația politică a consiliului local Cenad:

- P.D.-L.;
- U.S.L.;
- U.D.M.R.;
- P.P.D.D.

Căile de comunicație:

- linia C.F.R., care face legătura cu Timișoara;
- DN 6, care face legătura cu țările europene prin vama Cenad.

În comună ființează:

- punctul de trecere frontieră Cenad-Kiszombor;
- școala cu clasele I-VIII - subordonată I.S.J.Timiș;
- grădinița cu program prelungit;
- 2 biblioteci: 1 școlară, 1 comună;
- 1 muzeu;
- 4 biserici: 1 ortodoxă română, 1 ortodoxă sârbă, 1 romano-catolică, 1 greco catolică;
- 1 mănăstire;
- 1 casă de rugăciuni penticostală;
- 1 casă de rugăciuni baptistă;
- 1 ziar local „Cenăzeanul“, sponsorizat de primărie;
- rețea de televiziune prin cablu;
- Internet.

Activitatea de bază a comunei o constituie agricultura.

Servicii publice în comună:

- rețeaua electrică;
 - rețeaua de alimentare cu apă 36 km, cu 4 hidrofoare și 1 hidrosferă;
 - rețea de canalizare 9 km și 1 stație de epurare;
 - 1 dispensar uman cu: 2 medici de familie, 2 medici stomatologi, 1 asistent;
 - 1 dispensar veterinar cu 1 tehnician;
 - 2 farmacii umane particulare;
 - poștă, gară C.F.R., cooperativă de credit;
 - 2 mori;
 - 1 brutărie;
 - 1 atelier coafură;
 - 1 piață agroalimentară;
 - 1 cooperativă de consum;
 - 1 carieră de nisip a primăriei;
 - serviciu de salubritate;
 - 1 pădure în zona Parcului Natural Lunca Mureșului;
 - 4 ateliere de tâmplărie - persoane fizice, 1 atelier mecanic, 1 lăcătușerie, 1 reparații auto, 1 vulcanizare;
 - 23 magazine mixte;
 - birouri vânzare asigurări;
 - 1 magazin în vamă;
 - 2 birouri de schimb valutar;
 - 1 pensiune.
- Patrimoniul public:
- 4 clădiri ale școlii generale;
 - fosta școală maghiară, unde este cantina primăriei;

- atelierul mecanic al primăriei;
 - clădirea postului de poliție;
 - străzi comunale 36 km;
 - trotuare betonate 86.400 mp;
 - 86 poduri;
 - 178 podețe;
 - rețea alimentare cu apă 36 km;
 - 1 hidrosferă 60.000 litri;
 - 5 hidrofoare;
 - cișmele publice - 31 buc. fântâni arteziene, din care 13 active;
 - rețea canalizare 9 km;
 - 1 stație epurare - în stadiu de finalizare;
 - 1 teren sport 10.010 mp;
 - piață 500 mp.
- Monumente istorice:

I.C.A.R. - Clădirea administrației și laboratoarelor, în 1940.
Colecția foto: Gheorghe Ivașcu

- 1 tip cruce la Biserica ortodoxă română;
- 1 tip cruce în centrul comunei;
- 1 tip cruce la Biserica ortodoxă sârbă;
- 1 tip statuie la Biserica ortodoxă sârbă;
- 1 tip cruce la Mureș;
- 1 tip obelisc în fața Bisericii romano-catolice;
- 1 tip monument la cimitirul romano-catolic;
- 1 tip statuie - Sf. Gerhard, în fața Bisericii romano-catolice.

Neproductiv bălți: Vir, Groapă, Bicărie, Comisaroșu, Grăniceri, Cristeș, Morminț (cimitir ortodox), cimitir catolic 2, Herbei;

- drumuri extravilan;
 - 2 clădiri foste stațiuni de montă.
- Patrimoniul privat: primăria nr. 652
- pompe funebre nr. 1396
 - dispensar uman nr. 646
 - 3 imobile închiriate.

Partidele politice care își desfășoară activitatea în comună sunt:

- U.S.L.;
- P.D.-L.;

- P.R.M.;
- U.D.M.R.;
- P.P.D.D.;
- P.R. PRO Europa.

Persoanele care au o contribuție deosebită pe plan economic, social și cultural, edilitar-gospodăresc, benefică pentru comună, pot primi titlul de cetățean de onoare.

Cetățenii comunei au dreptul de a participa, prin modalitățile prevăzute de lege, la viața politică, economică, socială și cultural-sportivă a comunei.

Problemele de interes deosebit din comună se supun, în condițiile legii, aprobării cetățenilor, prin referendum organizat, prin adunare cetățenească.

Propunerile făcute în adunarea cetățenească se consemnează într-un proces-verbal care se înaintează primarului.

Primarul are obligația de a aviza propunerile și a le înainta consiliului local la primaedință pentru dezbatere.

Hotărârea adoptată de consiliul local se va aduce la cunoștința publică prin grija secretarului.

Patrimoniul comunei se supune anual inventarierii.

Bunurile și criteriile potrivit cărora acestea pot fi date în administrarea unor regii autonome și instituții publice sau care pot fi închiriate sau concesionate, atribuite în folosință gratuită, se vor stabili de către consiliul local.

Criteriile care vor sta la baza cumpărării sau vânzării bunurilor proprietate privată vor fi:

- a) în interesul și beneficiul comunei;
- b) utilitatea bunului;
- c) licitație publică;
- d) oferte de preț.

Primăria se poate asocia cu persoane juridice române și străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali, în următoarele condiții:

- a) în interesul local;
- b) ofertă de asociere;
- c) utilitatea asocierii;
- d) beneficiul asocierii.

Comuna Cenad este înfrățită cu comuna Apátfalva din Ungaria.

Consiliul local va hotărî, în conformitate cu prevederile legale, modalitatea de atribuire și schimbare a denumirilor unor instituții publice de interes local și a altor obiective locale.

În comuna ființează:

- echipa de fotbal „Mureșul Cenad“, care activează în campionatul județean;

- formația de tamburași „Lale sa Morișa“.

Prezentul statut a fost adoptat de Consiliul Local și nu va putea fi modificat decât numai cu aprobarea Consiliului Local.

**PRIMAR,
Crăciun Nicolae**

Stema germanilor cenăzeni

Comunitatea Tschanad / Cenad

Idee și design: Pauline Huschitt

Editare digitală: Josef Knapp

Stema, în formă de scut, este înconjurată de o bordură de culoare indigo. Culoarea a fost aleasă pentru a se evita orice interpretare privind orientarea politică. În partea de sus este înscris cuvântul „Heimatortsgemeinschaft” (comunitatea cenăzenilor), iar în partea de jos, se găsesc înscrise cuvintele „Tschanad /Cenad“, scrise cu alb. În colțul de sus, pe partea stângă, frunzele de stejar, în culoare verde deschis, simbolizează patrimoniul german. În dreapta, jos, se află o ramură de rozmarin, ce reprezintă identitatea bănățeană. Scutul este împărțit, de două diagonale, în patru sectoare. În sectorul din stânga se găsește un mănunchi de spice de grâu, simbolizând valoarea muncii agricole și pâinea cea de toate zilele. În sectorul din dreapta se găsesc obiecte profesionale specifice meșteșugarilor (ciocan, clește, potcoavă). În sectorul central superior se află o carte deschisă, simbol al intelectualității din comună. Culoarea albastră din acest sector continuă în sectorul inferior și se contopește cu cerul de deasupra Bisericii, care, fiind element central, domină întreaga stemă și simbolizează fidelitatea față de credință și de apartenență la Occidentul creștin. La intersecția dintre cele două diagonale este o cruce, simbol și tribut pentru toate generațiile de germani cenăzeni ale căror morminte sunt undeva, în lumea largă a lui Dumnezeu.

Stema este proprietate spirituală a organizației germanilor cenăzeni și poate fi utilizată în conformitate cu statutul comunității șvabilor din Banat.

Lunca Mureșului sau cum ne batem joc de noi înșine...

Vă întreb dacă ați fost de curând pe malul Mureșului? Ei, dacă nu ați fost, vă spun eu ce am văzut. Trecând cu vederea peste nenumăratele incendii, unele de la natură, dar majoritatea puse de o mână de om... bun. Am găsit un peisaj dezolant. Zeci, chiar sute de copaci tăiați direct de la nivelul brâului. Crengi împrăștiate peste tot, de parcă a trecut uraganul pe-acolo. Lunca cea mult lăudată e, de fapt, o mare groapă de gunoaie. Plină de sticle și resturi menajere. Și ne mai mirăm că suntem considerați de către unii ca fiind delăsători.

De ce și cum ne batem joc de noi înșine: simplu, suntem foarte făloși când vine vorba de originea noastră, umilă de altfel, dar când vine vorba în a ne uni și a ne proteja moștenirea, fie ea o amărită de luncă, ne proptim de poartă, stăm neputincioși și urmărim cum niște ciudățenii din vestul Cenadului curăță tot. A, să nu uit, îi întrebam

cu cât vând căruța. De lemne, evident. Degeaba îi adună poliția pe la secție, că la mine au clienți garantați și iar o luăm de la capăt. Iaca așa ne batem joc de noi înșine. Încet, sigur, fără a fi conștienți de enorma pagubă produsă. Asta e, cresc la loc copacii de sute de ani.

Revenind la peisaj. Dacă până acuma îți încânta ochiul ceea ce vezi, acum e tragic... copaci arși, ciopârțiți și tăiați. Până și hoții au devenit niște „putori ordinare“..., zic asta și constatând lenea care le-a însoțit pofta de furat. Nu tu crengi adunate, nimic, tăiat de la nivelul solului, urcat în căruță și valea. Ce mi se pare cel mai ciudat este zona din spatele vilei lui Matei, în context doar punct de reper, pe o suprafață de circa 100 mp e curățat totul la rând. Și nimeni nu a auzit sau nu a văzut nimic. Sau?!

Cine totuși păzește pădurea și Lunca Mureșului? Nu vede, nu aude? Dacă vreunul dintre noi se duce cu o cerere prin care vrea să cumpere lemnul căzut și uscat... se lovește de eterna frază: „E rezervație! Nu este permis!“ Bun și așa, dar altul fură și vinde prin sat. Arsenalul e clasic: o drujba și o căruță însoțită de doi „deștepți“. Paguba produsă este însă inestimabilă, fiind distrusă una dintre sursele noastre de oxigen. Și dacă nici asta nu impresionează, vă aduc aminte că pierdem din credibilitate, iar restul zonelor ne vor considera o arie lipsită de control și autoritate.

Mă întreb dacă mai există vreo autoritate?! Până nu demult, grănicerii patrulau zona, fâșia, locuri unde intrai numai cu buletin de Cenad. Sau poate celor de astăzi nu

le intră în atribuțiuni. Asta e, să se încălzească și ei, dar măcar să se găsească o formă legală, prin care unii mai sărmani să-și procure lemne din pădure, unde, din câte am înțeles și văzut, situația e la fel de tragică.

Acum eu rămân indignat și, la fel ca mine, mulți alții. Ce să-i faci, bine că am văzut și am consemnat și cu asta voi sau vom rămâne. La iarnă iar vom cumpăra lemne de la căruțașii vestiți din vestul Cenadului și tot așa până la primăvară, când vom aprinde iarăși, înainte de Paște, focurile prin Hadă și la intrarea în Cenad.

Semnat: unul care se mai plimba prin pădure și făcea exerciții de admirație. Acum admir butucii și copacii arși. E o formă de artă și asta dacă ne gândim la câtă energie investește omul în a distruge comparativ cu cea folosită la creație (lipsită acum de actualitate).

Prof. Lucian Oprea

Final prolific

A căzut cortina peste încă o ediție zbuciumată de campionat, pe care jucătorii Cenăzeni au trecut-o cu un calificativ bun, în special în returul de campionat.

Dacă turul a fost mai slăbuț, returul a fost foarte bun raportat la lotul de jucători și condițiile avute.

Meci de fotbal la Cenad. Foto: Lucian Oprea

În jocul echipei s-a schimbat ceva, aceasta față de ediția trecută, dar, per ansamblu, echipa încă suferă și asta din lipsă de pregătire centralizată a jucătorilor. Revenirea în sânul echipei a fostului coleg Bogdan Wilhelm s-a concretizat prin marcarea a mai multor goluri atât de către el, cât și de întreaga echipă.

Dacă atacanții au marcat 40 de goluri, cu o medie de trei goluri de meci, având cel de al patrulea atac al seriei, apărarea a luat 95 de goluri, cu o medie de 3,16 goluri de meci.

Locul 8 ocupat în final este puțin sub valoarea echipei, dar cu turul asemănător cu returul poate se putea urca eventual pe locurile 5-6. Dacă în anii anteriori erau 5-6 echipe ce luptau pentru promovare, acum lupta pentru locul 1 s-a dat doar între două echipe, Sănnicolau Mare și, respectiv, Orțișoara, câștig de cauză având Sănnicolau Mare, însă marea perdantă a fost Orțișoara, care a condus în clasament 24 de etape.

Cu echipele din fruntea clasamentului am pierdut la scor atât pe teren propriu, cât și în deplasare, dar când am prins o „amărită“, i-am administrat șase, șapte, chiar și nouă goluri.

Ce s-a luat de la bogați s-a dat la săraci și asta cu vârf și îndesat.

Diferență prea mare între echipele fruntașe și Cenad nu s-a prea văzut în modul de exprimare pe gazon, ci poate prin condiția fizică mai bună. În calitatea mea de spectator la meciul cu Sănnicolau Mare, n-am văzut nici o diferență până la pauză, când scorul a fost egal, ca, pe final, oaspeții să se impună cu 5-2, pe fondul oboseli și poate prin bunăvoința gazdelor.

Sper și cred că sunt în asentimentul cenăzenilor că noul campionatsă fie mai bun și să avem o achipă care să fie clasată măcar în primele cinci-șase locuri.

Gheorghe Anuichi

Cercul de pictură

De ceva vreme, funcționează în comuna noastră un cerc de pictură. Sub îndrumarea subsemnatului.

Pvestea e lungă și anevoioasă. Prima tentativă am avut-o în 2003, pe atunci am reușit performanța de a aduna 60 de copii. Impresionat fiind de amploarea și de dorința unor copii de a participa, am încercat să fac rost de spațiu. Greu, dar am reușit. Anul trecut, în urma unei

ședințe a Asociației Culturale Concordia din Cenad, am primit un spațiu, mai exact corpul secundar al muzelui (fosta grădiniță maghiară). Totul bine până aici. Am fost la Școala din Cenad și am anunțat, dar se pare că tinerilor din Cenad nu le prea pasă de desen, culoare sau alte chestii de acest gen. Așa că luni întregi am tot așteptat „poate mă caută, mă sună careva“, nimic. Decât o singură mămică, în persoana Nicoletei Milicici, care insistă să lucrez și cu copii mici. Și astfel am început, cum de altfel era normal și firesc să începem, de la cei mici. Să sperăm că, pe viitor, vor fi însoțiți și de frații sau verișori lor mai mari. Să nu uit să precizez următoarele: cercul este gratuit, iar în eventualitatea în care vom avea nevoie de fonduri, vom apela la sprijinul dumneavoastră.

Prof. **Lucian Oprea**
coordonatorul cercului de pictură

Copilăria... un paradis (aproape) pierdut

„Nu știu alți cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stâlpul hornului unde lega mama o șfară cu motocei la capăt, de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începusem a merge copăcel, la cuptorul pe care ma ascundeam, când ne jucam noi, băieții, de-a mijoarca, și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie”

Așa își începea Ion Creangă partea a III-a a Amintirilor sale, cu nostalgia trecerii ireversibile a

timpului, vrând parcă să re trăiască, dar, din perspectiva unui adult, cea mai frumoasă vârstă... cea a copilăriei.

Și totuși...de ce COPILĂRIA? Din simplul fapt că, la un moment dat, în viață fiecare dintre noi își dorește să redevină copil. Oare am atins și eu acel prag? Probabil că da...

Trăim vremuri în care COPIII își doresc să iasă prea repede din copilărie. Parcă s-ar afla într-o competiție la sfârșitul căreia ar urma să primească marele premiu.

Am zis premiu? Și eu vreau să particip! Și totuși care e premiul?

Mă uit la copiii cu care mă întâlnesc în fiecare zi și încerc să mă proiectez într-un trecut destul de îndepărtat. Eu eram un alt fel de copil. Noi eram altfel. Trăiam copilăria la intensitate maximă (Doamne, ce-aș vrea să mai fiu copil). Cât de mult mă bucur când văd copii pe al căror chip angelic se citește INOCENȚA!

INOCENȚA! Da! Acesta este marele premiu: PIERDEREA INOCENȚEI! Dacă acesta este premiul, atunci eu refuz să mai particip! Vreau să-mi păstrez acea doză de inocență care încă mă face să fiu puțin... COPIL! S-au schimbat copiii! E o greșeală să spun că noi am fost mai buni decât ei, cei de acum. Nu, nu eram mai buni, eram doar... INOCENȚI!

Ca toți copiii, am fost și eu îndrăgostit în clasele mici (parcă eram clasa a V-a). Vai, ce frumos era! Și de altfel mulți colegi (mă refer aici la băieți) au fost îndrăgostiți. Dar știți care era partea frumoasă a acestei perioade? Faptul că toți iubeam în taină... era un secret... eram ca într-o frăție în care aceste secrete se păstrau! Nimeni nu știa de asta!

Ziua de 8 Martie era una deosebită pentru noi. Toți băieții ne adunam pentru „ședință“. Totul era foarte simplu: fiecare dintre noi dădea o sumă de bani, iar doi-trei „mai răsăriți“ se ocupau cu marțișoarele. În dimineața zilei de 8 martie, la ora 7, eram în clasă pentru a pune pe bancă, la fiecare fată, câte-un marțișor și o floare (florile erau culese din grădină; nu se rupeau, ca astăzi, de pe stradă sau, ca să fiu mai sarcastic, din cimitir). Când soseau fetele, se putea citi pe fața lor o bucurie de nedescris. Subliniez încă o dată că TOATE fetele din clasă primeau marțișoare, TOATE! Bineînțeles că fiecare dintre noi, băieții, se alegea cu câte un pupic inocent pe „rumenii obrăjiori inocenți“.

Mă uit acum la copiii de 11-12 ani. Parcă refuză să mai fie copii.

Majoritatea băieților au început să-și pună cercei în urechi. I-am întrebat pe câțiva: „De ce faceți asta?“, iar răspunsul a fost: „Vrem să arătăm mai mișto“ sau „Așa e la modă acum“. Oau, ce răspuns! Ce să zic? Nimic... LA VITTA E BELLA! Chiar atât de mult s-au schimbat vremurile? Chiar atât de mult? Sau direcția spre care tinde la ora actuală viața e una GREȘITĂ? Adică, nu sunt un „băiat de gașcă“ decât dacă am vreo cinci-șase cercei înfipti în diferite locuri ale trupului, începând cu urechile, continuând cu sprâncenele și terminând cu limba?

Și totuși, acest „la modă“ a devenit parcă un moto pentru cei tineri. Trebuie să recunosc că mă enervează. Dacă ar fi să ne ghidăm doar după „așa e la modă“, e ușor de intuit încotro ne îndreptăm.

Copilăria de azi este, față de cea a noastră (de acum câteva zeci de ani), una agresivă, în care scenele de sex, nu atât din filme, cât mai ales de pe siturile pornografice gratuite, violența și, mai ales, nelipsitul messenger, „bombardează” tot ceea ce este mai pur în copii.

Copilăria inocentă, fără griji, plină de joacă și voie bună, a fost înlocuită cu una „dură” și din ce în ce mai nesemnificativă pentru copiii din ziua de azi. Dacă în urmă cu 20 de ani ne bucuram de tot ce însemna o nouă jucărie, o ciocolată chinezească, o portocală sau o banană (numai la zile mari, că nu prea se găseau), în ziua de azi copiii au la dispoziție TOT ce își doresc, dar nu știu cum să le prețuiască.

Își mai aduce aminte cineva câtă fericire îți provoca o gumă „Turbo”? Vai, cu cât entuziasm o desfăceam pe fiecare în parte pentru a găsi surpriza din interior (încă o marcă de mașină super) și pe care o dădeam, la schimb, prietenilor sau colegilor de clasă! Ce vremuri!!!

„Și totuși există iubire”..., așa sună un cântec folk al unei cunoscute interprete, Tatiana Stepa. Numai prin iubire putem reda copiilor... copilăria, inima tuturor vârstelor, căci UNDE DRAGOSTE NU E, NIMIC NU E!

Prof. Sebastian Cucov

Un om și un loc

O dată cu profesorul Gheorghe Doran dispare, parcă, ceva din aura inefabilă a unui Cenad cu rezonanțe de basm. Satul copilăriei și adolescenței mele își recuperează doar în amintire accentele unei predispoziții spre miraculos, spre dimensiunea senină, aurorală a existenței. În acest hiatus dintre un trecut cvasifabulos și un viitor incert, memoria mea aduce la suprafață momentul întâlnirii cu Gheorghe Doran. Tânăr profesor, poposit în comuna de legendă din Câmpia bănețeană, Gheorghe Doran avea alura temerară și jovialitatea molipsitoare a unui om decis să cucerească Vestul, adică un teritoriu uman și spiritual, dominat de un orgoliu temperat și, mai ales, de un veritabil cult al hărniciei. Erau, desigur, vremuri vitrege, dar profesorul Doran a știut să le țină piept cu brio, să le îmblânzească asperitățile și să implanteze, treptat, în conștiința oamenilor de aici, visurile și iluziile care-i frământau zilele și nopțile.

L-am cunoscut, încă de atunci, în ipostaza dascălului dedicat trup și suflet meseriei sale. L-am cunoscut, apoi, în postura animatorului cultural de excepție, promotor neobosit al valorilor locale și naționale. Ne-a legat, începând din acel an 1965, o prietenie frumoasă și statornică, dominată de o încredere necondiționată, care a constituit, de-a lungul deceniilor, substanța unui liant sufleteș ce nu a slăbit, nici măcar o clipă, în intensitate. Ne-am întâlnit, la intervale mai mici sau mai mari de timp (în funcție de împrejurările obiective ale vieții și, nu de puține ori, de voința noastră subiectivă), și am convorbit ceasuri întregi, împărțându-ne idei, proiecte, visuri. Ceea ce m-a impresionat, de fiecare dată, la profesorul Doran a

fost tăria cu care credea în tot ceea ce-și propunea să facă. Și, fără îndoială, a făcut multe, pentru cenăzenii lui dragi, care l-au adoptat fără rezerve și în mijlocul cărora s-a simțit mereu acasă: în calitate de profesor, de director de școală sau de scriitor, de ineput ferment cultural într-o comunitate care-și redescoperea, datorită lui, tradițiile, valențele, disponibilitățile. A pregătit generații întregi de elevi, dintre care unii îi calcă deja pe urme, implicându-se activ și profitabil în aventura scrisului și a „arheologiei” lingvistice sau culturale. A publicat cărți (poezie, culegere de folclor, eseu), a înființat publicația locală „Cenăzeanul” (tipărintă câteva Anuare dense și substanțiale), precum și Asociația Culturală „Concordia”, pe care a condus-o, cu tact și competență, până în ultimele momente ale vieții sale. O viață trăită înalt, curat și frumos, la temperatura marilor elanuri umane și spirituale,

Alături de profesorul Gheorghe Doran am trăit, poate, unele dintre cele mai frumoase clipe ale existenței mele de scriitor. În ultimii ani am fost prezent la toate manifestările Asociației Culturale „Concordia”, fiecare din ele oferindu-mi un motiv în plus de delectare sufletească, de jubilație a spiritului. Alături de Gheorghe Doran și de cenăzenii noștri dragi, m-am simțit în familie, într-o autentică și vibrantă comuniune afectivă.

Dar, timpul n-a mai avut răbdare. O scadență nemiloasă, pe care Gheorghe Doran a încercat s-o amâne cât mai mult, a risipit brutal cortegiul de proiecte și visuri, în care profesorul credea cu o admirabilă încăpățănare și pe care le vedea transpuse aievea în realitate, într-un viitor apropiat. Timpul, acest judecător sever al tuturor, și-a spus prea devreme cuvântul în cazul lui Gheorghe Doran. Cei care am rămas în urma lui va trebui să ne învingem regretele și să continuăm demersurile generoase, impregnate de o nedeșmințită dragoste de oameni. De cultură. De adevăr. Și, desigur, să nu-l uităm. Ar fi cea mai mare insultă pe care am putea-o aduce memoriei minunatului om care a fost Gheorghe Doran.

Se spune că numele unor oameni rămâne legat, indisolubil, de un loc anume. Numele lui Gheorghe Doran rămâne legat, pentru totdeauna, de Cenad. Un om și un loc. Un om care a sfințit, ca nimeni altul, locul.

Geo Galetaru

P.S. Și totuși, profesorul Gheorghe Doran a fost condus pe ultimul lui drum de un număr incredibil de mic de cenăzeni. Unde au fost cadrele didactice ale școlii din Cenad, intelectualii satului? Unde au fost elevii pregătiți de distinsul profesor, unde au fost părinții lor? Durerea celor care l-am însoțit pe drumul fără întoarcere a fost dublată de un irepresibil sentiment de mâhnire, de revoltă chiar. Atât de repede să fi intrat în uitare înfăptuirile profesorului Gheorghe Doran? Aceasta să fie soarta celor care se sacrifică pentru binele obștii? În naivitatea mea, îndrăznesc să cred că nu e așa. Fiindcă omul și faptele sale rămân, în pofida unei memorii colective adesea deficitară și profund ingrate.

Sfaturi de sezon pentru gospodarii cenăzeni

Ne pregătim cu toții să intrăm în ultima parte a anului agricol în curs, care, din păcate, nu a fost deosebit de favorabil pentru paori. Debutul a fost simțit prin lipsă de precipitații, dar nici pe parcurs sau spre final deficitul de apă din sol nu a fost refăcut. În momentul de față, chiar dacă ar cădea o ploaie de 100 l/mp, nu s-ar reface echilibrul hidric din sol. Au ajuns să sufere din cauza lipsei de apă chiar și pomii fructiferi care, după cum bine se știe, au un sistem de rădăcinare cu mult mai profund decât cerealele de cultură.

Însă după cum se vede, nici prognoza de perspectivă nu sună prea încurajator din acest punct de vedere, singura soluție de moment viabilă ar fi igiena culturilor folosind atât sursele de suprafață, cât și cele subterane. Din păcate, aproape toate sistemele de irigații existente au fost distruse sau abandonate, pentru refacerea lor fiind necesare fonduri substanțiale, deocamdată neexistând surse de finanțare. În aceste condiții, fiecare se descurcă cum poate și dacă mai poate.

Ca și lucrări caracteristice pentru perioada calendaristică în care ne aflăm ar fi finalizarea recoltării la floarea-soarelui și porumb, la celelalte culturi recoltările fiind încheiate. În paralel, se execută lucrările de pregătire a terenului în vederea însămânțării cerealelor de toamnă. Este bine ca lucrările să fie executate imediat după eliberarea terenului de cultura anterioară pentru ca eventualele precipitații căzute să fie conservate cât mai corespunzător. La sfârșitul lunii septembrie se poate începe semănatul orzului de toamnă, în continuare urmând a se semăna grâul, lucrare ce se continuă până la sfârșitul lunii octombrie.

În grădină se recoltează ultimele legume, adică: roșii de toamnă, ardei gras, ardei gogoșar, vinete, țelină etc. Tot în această perioadă, mai precis începutul lunii octombrie, se seamănă spanacul de primăvară și se plantează salata pentru primăvară, care e de preferat să fie plantată în pat rece. Spre sfârșitul lunii octombrie, se plantează ceapa pentru ceapă verde în primăvară, pentru care se folosește ceapa stufat sau ceapa de cultură care are dimensiuni mai mici. Având în vedere condițiile de secetă pe care le traversăm este de preferat ca înainte de înființarea culturilor să fie efectuată o udare de aprovizionare, aceasta asigurând uniformitatea de răsărire a culturii.

La pomii fructiferi se recoltează cu grijă, pentru a se evita orice deteriorare a lor, fructele din soiurile de toamnă și se depozitează în spații răcoase și bine aerisite, pentru a se păstra sănătoase și bune de consumat sau, în funcție de situație, pentru comercializare..

În speranța că vor veni vremuri mai bune și pentru noi, vă dorim spor la treabă și Dumnezeu să ne ajute!

Ing. **Gheorghe Ivașcu**

Pelerinaj la Locurile Sfinte (II)

Ziua a doua debutează cu o vreme închisă, cețoasă dar, cum mai spuneam, când ieși afară, nesperat de călduroasă. Eram dezamăgit: peisajele din depărtare erau cuprinse de păclă, făcând mai mult să fie intuite decât admirate. În traseul zilei avem inclus un program destul de încărcat care promitea multe; dar să vedem ce avea să urmeze.

Plecând de la hotelul „C” (Si-hotel), autocarul se strecoară alene pe străzile înguste și întortocheate ale orașelului Tiberias, iar privirea ne este mângaiată de strălucirea valurilor Mării Ghenizaretului, trezită de soarele blând al dimineții.

Peisajul este cât se poate de darnic: câmpii înverzite, porumbul începe să ruginească pe la vârful frunzelor, păioasele, prevestind rod bogat, se mlădiază parcă după o cântare doar de ele auzită, în vreme ce eu mă întreb oare ale noastre cum se simt sub omătul până-n brâu.

Ne îndreptăm spre locul schimbării la față a Domnului - Muntele Taborului. Soarele se arată tot mai darnic, împrăștiind în sfârșit chiar și ceața depărtărilor, astfel că se poate vedea nesperat de departe. Se vede înălțimea pe care Mântuitorul, în mijlocul apostolilor Săi, Și-a arătat strălucirea dumnezeirii sale. Urcăm în microbuze, căci drumul este foarte îngust, anevoios, curbe multe și strânse dar totul merge „ca pe roate” arătând buna organizare; nimeni nu se împinge, toată lumea are loc, toți sunt mulțumiți.

Ajungem la biserică ce poartă numele „Schimbarea la față”; părintele Manuel ne citește din Sf. Evanghelie cuvintele ce ne aduc aminte de mărețul eveniment ce-l prăznuim la 6 august. Cei care au mai fost aici spun că la această sărbătoare, ce aici se ține după stilul vechi, în 19 august, pelerinii așteaptă cu înfrigurare ca norul să îmbrace biserica. Cei ce apucă să vadă minunea, se întorc acasă cu sufletul plin de bucurie.

Alături, în frumoasa grădină din jurul bisericii, plină de portocali și lămâi coapte, se văd cele trei colibe despre care apostolii, la schimbarea la față a Domnului, spuneau să le facă pentru Moise, Avraam și Ilie, cele trei importante figuri de oameni drepti ai Vechiului Testament. La picioarele muntelui Taborului se întind văi cultivate pline de verdeață, încântând privirea și radiind de aer proaspăt.

Minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor, cu care Iisus a săturat în pustiu 5.000 de bărbați și au rămas 12 coșuri de firimituri, o rețrăim în locul numit TABGHA; o adevărată grădină ce ne încântă prin frumusețea florilor, dar și prin încărcătura sa istorică.

Ne îndreptăm spre marea de interior ce poartă atâtea nume: Marea Tiberiadei, Marea Galileii, Lacul Ghenizaret; originea cuvântului venind de la ebraicul „QINERET” = vioară; după forma lacului. Este marea sursă de apă dulce a țării, sursă esențială a existenței, motiv ce face să fie râvnită și de vecini, însă nivelul îi scade continuu și dramatic, probabil din cauza încălzirii globale. Ne imbarcăm pe micuțul vaporăș de pe care coboară un grup de canadieni,

în fața cărora noi ne prezentăm ca români ce suntem și nu ca austrieci, după țara de unde venim. Pescărușii ne țin companie pe tot parcursul celor aproximativ 30 de minute de navigație, atrași fiind de dărnicia turiștilor, care le aruncă pâine, bucăți pe care cei mai dibaci le prind din zbor. Daniel, așa se numea patronul ambarcațiunii, după ce ne este prezentat, în semn de salut ne întâmpină cu imnul austriac, știind că de acolo venim; ne ridicăm și marcăm momentul solemn; după care urmează imnul românesc pe care-l trăim și mai intens cu cât suntem mai departe de țară, după care, desigur, urmează și cel al țării gazdă.

Ne amintim că aceste ape, cuprinse de furtună, au fost liniștite oarecând de cuvântul Mântuitorului la rugămintea apostolilor: „Doamne, scapă-ne că pierim!” tot ei fiind aceia care s-au minunat că „și marea ascultă de glasul învățătorului lor”. Tot pe această apă, Petru a mers ca pe uscat chemat fiind de Iisus care l-a muștrătat atunci când a început să se scufunde, spunându-i „puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?”

Daniel încearcă în fața noastră să prindă pește cu prostovolul, însă chiar dacă a aruncat și a doua oară, șansa nu ne-a surâs; tot el ne-a spus și care este motivul: avem prea puțină credință.

La coborârea pe mal am văzut și câțiva pescari la undiță, însă distanța destul de mare până la ei cât și timpul scurt ce-l aveam la dispoziție nu mi-au permis să le fac o vizită. Un lucru însă era sigur: că erau urmașii vechilor pescari de la Marea Galileii. Ceea ce însă credeam că am pierdut s-a compensat la masa de prânz, unde am putut servi „peștele Sf. Petru”, cunoscut și căutat de turiști.

Ceasul de prânz a venit cu un soare dogoritor căci am început a căuta umbra. Pașii noștri se îndreptau acum spre un cunoscut „oraș” - CAPERNAUM. Numit și orașul lui Iisus, pe bună dreptate are și acum ce să ne ofere: ruinele casei soacrei lui Petru, cea care fusese vindecată de Iisus căci era cuprinsă de friguri. Are o formă deosebită, de octogon, iar interesul pentru conservarea trecutului se arată prin construcția grandioasă ce are menirea de a o conserva. Nu departe de acel loc se găsesc ruinele cât și sinagoga refăcută. Aici, și nu numai aici, aflăm din partea ghidei, doamna Roxana, multe informații legate de obiceiurile și tradițiile iudeilor. Locul este mirific și cu greu ne despărțim de el.

Ne îndreptăm spre alt loc, acolo unde Iisus a primit botezul de la Sf. Ioan Botezătorul; însă până acolo undeva, în partea dreaptă se ridică un deal cu pante line, cunoscut și rememorat la fiecare Sf. Liturghie: muntele fericirilor. Biserica de acolo - catolică - impresionează prin tablourile dispuse ce reliefează cuvântarea cunoscută atât de simplu

și în același timp atât de cuprinzătoare: FERICIRILE. Liniștea ce domnește împrejur te face să te transpui mai ușor în atmosfera pe care nici un alt loc nu ți-o poate oferi, aceea de reculegere și de rugăciune.

Drumul destul de lung ne oferă bunul prilej de a reciti din Sf. Scriptură despre evenimentele din viața Mântuitorului legate de Sf. Ioan, de botez și de Iordan. Pentru aceasta va trebui să ieșim însă din Israel și să intrăm în Iordania, ceea ce pentru turiști este cât de poate de simplu. Peisajul acum este semideșertic: iarbă tot mai puțină, doar pâlcuri din loc în loc și aceasta aproape uscată; remarcăm și apariția cămilelor.

Ajungem la locul situat pe malul drept al Iordanului, unde se spune că ar fi fost botezat Iisus; apa este tulbure și destul de mare, dovadă că sus, la munte a plouat de curând. Locul este amenajat, malul este pardosit cu scândură pentru a facilita coborârea la apă. Pe malul opus mai este un grup de pelerini, ruși după vorbă, mireni și călugări, unii intrați până la gât, chiar și femeii, în apa destul de rece.

Malurile sunt încărcate de verdețură și flori: se aduce busuioc și facem sfințirea apei celei mici cântându-se „In Iordan...” De piatră să fii și tot ai simți ceva deosebit în acest loc mirific. Se spune că și acum, când se face sfințirea apei, 6 ianuarie la noi și 19 ianuarie la ei - diferența rezultă dintre cele două calendare „cel vechi și cel nou”, apele au un moment când se opresc și apoi „își întorc curgerea”. Mulți intră în apă, se fac poze, se ia apă acasă.

Ne întoarcem și, pe drum, după rugăciunea de seară, refacem în minte traseul zilei, bucurându-ne de ceea ce ochii au văzut și cu ce sufletul s-a îmbogățit. Credeam că programul zilei s-a încheiat, dar nici pe departe, căci mai urma o surpriză: vizita la CENTRUL NAȚIONAL DE DIAMANTE - CAPRICE. Încă de la intrare întâlnim un tablou destul de curios: două mâini ce se strâng, cum ar veni la noi în semn de salut, iar dedesubtul lor cuvintele MAZAL U'BRACHA (Dumnezeu să întărească cuvântul spus de noi). Este motoul firmei, explicând modul cum se fac aici afacerile: cuvântul este mai presus de hârtie! Suntem întâmpinați cu multă căldură, chiar pe limba noastră, și ni se prezintă pe scurt istoria diamantelor și drumul lor lung până să ajungă bijuterii strălucitoare, apoi vizita în sala unde, pe lângă pietre prețioase, perle, se pot vedea expuse colecții de monede vechi: romane, grecești, iudaice. Când am plecat era deja târziu, s-a făcut noapte, afară și în portofele!

Preot Gheorghe Covaci

Viața Sfântului Gerard de Cenad*

(Urmare din numărul trecut)

Sigiliul capitlului de Cenad

ce duceau trupul sfânt fură apăsați de atîta greutate, că, precum fiecare povestea mai apoi, de li s-ar fi întîmplat lor atare îngreuiere pe cale, ar fi lăsat trupul locului. Iar apoi, neputîndu-l îngropa din pricina mulțimii de norod, și nici puțînd îndeplini slujba dumnezeiască în biserică vreme de cîteva săptămîni, făcînd sfat, făcură ospăț norodului și aceia strîngîndu-se la masă, starețul cu episcopul și monahii închizînd porțile îngropară cinstitul trup cu închinarea și cinstea cuvenită. Iar veșmîntul în care fusese ucis, avînd și gluga, care în alte locuri se zice zeghe, cămașă din lînă de cămilă, piatra pe care a fost strivit, gîrbaciul și nuiaua cu care-și pedepsea trupul, acestea toate le puseră deasupra mormîntului său.

(20) Un copil strîmb, dus fiind de părinții săi în schela Pestei, dobîndi sănătate sărutînd numai pe sfîntul mucenic. O fată nemțoaică, cu ochii tulburi, dobîndi sănătatea ochilor prin atingerea mîinii sale. Tot astfel și un năier, care din întîmplare își strivise vîslind degetele mîinilor, că se făcuseră încovoiate și strîmbe, venind cu mare durere și strigăt și vaiet la sfîntul trup, de îndată ce-l atinse, pe loc se vindecă. O fată, frumoasă la față, dar cu ochii plini de urdori, adusă de frații săi la trupul sfîntului mucenic, cum îl atinse cu mîinile, pe dată redobîndi lumina ochilor. În scaunul Mureșan, pe cînd zăcea încă în raclă, dădu vîzul unui preot pe nume Petru, care era chior. Și iarăși, o doamnă, soția comitelui Bech, care fusese una din nevestele lui Achtum, și pe care sfîntul însuși o botezase, pătînea de friguri rele. Care făcînd daruri veni la mormîntul lui și, de îndată ce sărută mantia sa, se însănătoși. Un copil, mușcat de șarpe

și umflîndu-i-se trupul, pătînea foarte. Care fiind adus de părinții lui, nu mai simți nici durere, nici umflătură. O femeie care scotea cînepă din apă fu apucată de diavol și venind dimineața, stătu lîngă trupul sfîntului mucenic și îndată, slobozită de diavol, plecă. Un canonic al sfîntului Gheorghe, pătîmind rău de podagră, se însănătoși după trei zile. Un țaran, care avea pe cap o broască rîioasă, nedîndu-i-se voie să intre pe poarta mănăstirii, pentru chipul groaznic ce-l avea, ci agățînd numai mantia sfîntului mucenic de un băț, o puseră peste broasca rîioasă, trăgînd-o în chip de cruce încoace și încolo, norodul sfînd deoparte și căzu broasca pe jos și se însănătoși țaranul. După aceasta, fiind adunat la un loc sîngele sfîntului mucenic și pus într-un vas, cu atingerea lui mulți bolnavi se vindecară.

Aceste semne ale vredniciei sfîntului mucenic țînură pînă în vremurile craiului Ladislau și ale domnului episcop Lavrentie, care cîrmui, al cincilea după sfînt, biserica sa. În vremea acestui sfînt crai se hotărî de către sfînta biserică romană ca trupurile sfîntilor care prin propovăduirea lor au adus la Hristos Pannonia să fie cinstite cu cea mai mare slavă. Venind dar trimisul scaunului apostolic, se făcu adunare a nobililor Pannoniei, iar trupul sfîntului mucenic fu canonizat de sfîntul crai Ladislau, în anul Domnului o mie șazeci și opt, ducîndu-se de mîinile craiului și ale herțegilor și astrucat cum se cuvine, unde prin vrednicia sfîntului mucenic a strălucit pe deplin prin arătarea minunilor hărăzite de îndurarea Celui de sus.

(21) După aceea, în anul Domnului o mie trei sute șazeci și unu, prea evlavioasa întru Domnul doamnă Elisabeta, văduva craiului Carol al Ungariei, strălucitul domn, pentru că se însănătoșise de o slăbiciune oarecare prin vrednicia sfîntului Gerard, acea doamnă, din evlavia pe care o avea către acel sfînt Gerard, lărgi cu alte zidiri mănăstirea celui om al lui Dumnezeu și o împodobi cu mai multe podoabe de preț și pahare. Pe lîngă acestea, făcu să se întocmească, pentru a cinsti rămășițele sfîntului, un mormînt din aur și

argint cu minunat meșteșug. Asemenea ridică un mormînt cu altar înăuntru acelei mănăstiri, unde în anul amintit așeză astfel rămășițele fericitului mucenic, că oasele mai mari puse să se așeze într-un sicriu aurit cu alte relicve de sîinți, iar oasele mai mici, cu cămașa, gîrbaciul și gluga puse să se așeze în mormîntul cel de marmoră, de binecuvîntată pomenire. Care doamnă în anul Domnului o mie trei sute optzeci și unu trecu la Domnul și fu îngropată în Buda Veche, în mănăstirea de maici pe care o întemeiasă.

* Reproducere din volumul „Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului“, de I.D. Suciu și R. Constantinescu, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1980. Materialul a apărut în limbile latină și română. Titlul original: *Legenda major. Vita Sancti Gerardi, Moresanae ecclesiae episcopi † 1046.*

Budapesta - Dealul și peștera Szent Gellert (Sf. Gerhard)